

Sygn. akt II Ca 1017/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski (spr.)

Sędziowie: Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

Sądu Rejonowego Magdalena Flis (del.)

Protokolant Katarzyna Szumiło-Lesiak

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2019 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy z wniosku K. M. i T. M.

z udziałem E. D., W. D. i D. D.

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji uczestnika D. D. od postanowienia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 20 czerwca 2018 roku, sygn. akt I Ns 487/18

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. zasądzić od D. D. na rzecz K. M. i T. M. kwoty po 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

III. nakazać sprostować oczywiste omyłki w zaskarżonym postanowieniu w ten sposób, że w miejsce słowa (...) wpisać słowo (...), w miejsce słowa (...) wpisać słowo (...) i w miejsce słowa (...) wpisać słowo (...).

Magdalena Flis Andrzej Mikołajewski Dariusz Iskra

Sygn. akt II Ca 1017/18

UZASADNIENIE

Na wniosek K. M. i T. M. postanowieniem z dnia 20 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie:

I. stwierdził, że spadek po S. D., zmarłym w dniu 23 maja 2016 roku w L., ostatnio stale zamieszkałym w L., na podstawie ustawy nabyli z dobrodziejstwem inwentarza: żona E. D. oraz synowie D. D. i W. D. po 1/3 części każdy z nich;

II. zasądził od E. D., W. D. i D. D. na rzecz K. i T. małżonków M. kwoty po 99 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. D. zmarł w dniu 23 maja 2016 roku w L., gdzie ostatnio zamieszkiwał. Był żonaty z E. D.. Małżonkowie mieli dwóch synów: W. D. oraz D. D.. Zmarły nie miał innych dzieci pozamałżeńskich ani przysposobionych. Zmarły nie sporządził testamentu. Nikt nie zrzekał się dziedziczenia po zmarłym.

Sąd Rejonowy wskazał, na podstawie jakich dowodów ustalił ten stan faktyczny.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał wniosek za zasadny.

Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności odniósł się do interesu prawnego wnioskodawców K. M. i T. M. w żądaniu stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym S. D..

Pojęcie interesu prawnego było przedmiotem szeregu wypowiedzi doktryny i orzecznictwa, które jednoznacznie opowiadają się za szerokim rozumieniem interesu prawnego w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku. Do kręgu podmiotów mających interes w stwierdzeniu nabycia spadku, a zatem legitymowanych czynnie do wystąpienia ze stosownym wnioskiem, należą przede wszystkim spadkobiercy, a także spadkobiercy osób powołanych do spadku, zmarłych przed stwierdzeniem nabycia spadku. Ponadto interes mają wierzyciele spadkodawcy, uprawnieni do zachowku, zapisobiercy, a także wierzyciele spadkobiercy (art. 1025 § 1 k.c.).

Jak wynika z przedłożonych przez wnioskodawców dokumentów, S. D. w dniu 22 lipca 2009 roku sprzedał K. i T. małżonkom M. nieruchomość – działkę nr (...) o powierzchni 0,14 ha, położoną w miejscowości W., dla której w IV Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim prowadzona jest księga wieczysta nr (...). Następnie, postanowieniem z dnia 8 lutego 2011 roku w sprawie I Ns 549/10 Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim stwierdził, iż A. S. w dniu 12 kwietnia 2007 roku nabyła przez zasiedzenie prawo własności tej nieruchomości.

W ocenie Sądu Rejonowego wobec tego K. i T. małżonkowie M. posiadają interes prawny w stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym S. D., chcąc dochodzić swoich roszczeń majątkowych przeciwko spadkobiercom zbywcy nieruchomości.

Zgodnie z art. 925 k.c. spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku, z kolei art. 924 k.c. stanowi, że spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy. S. D. w dacie śmierci pozostawił żonę E. D. oraz dwóch synów W. D. i D. D.. S. D. nie sporządził testamentu.

Wobec tego, zgodnie z art. 926 § 1 i § 2 k.c. oraz art. 931 § 1 k.c. żona i synowie nabyli spadek po spadkodawcy po 1/3 części. Nie złożyli żadnych oświadczeń w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku, toteż nabycie spadku nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania Sąd Rejonowy uzasadnił art. 520 § 2 k.p.c., zasądzając od uczestników na rzecz wnioskodawców zwrot kosztów postępowania obejmujących opłatę od wniosku i wpisu do rejestru spadkowego, wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy, opłaty skarbową od pełnomocnictw i aktów stanu cywilnego.

*

Apelację od tego postanowienia wniósł uczestnik D. D., zaskarżając postanowienie Sądu Rejonowego w całości.

W apelacji uczestnik podniósł, że małżonkowie M. doskonale wiedzieli, jaką nieruchomość kupują i osoby trzecie w tamtym czasie nie rościły sobie do niej żadnych praw. Spadkodawca sprzedał im nieruchomość w dobrej wierze, uznając, że nie ma ona wad prawnych i jest jej jedynym właścicielem. Zdaniem skarżącego zaistniał jedynie oczywisty błąd pisarski co do oznaczenia numeru działki ewidencyjnej. Obecnie wnioskodawcy chcą pozyskać od spadkobierców S. D. pieniądze, mimo, iż nie próbowali tej sprawy wyjaśnić jeszcze za życia S. D..

Uczestnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez oddalenie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku i uchylenie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Wnioskodawcy wnieśli o oddalenie apelacji i o zasądzenie od skarżącego na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja D. D. nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 1025 § 1 k.c. sąd stwierdzi nabycie spadku na wniosek osoby mającej interes prawny. Słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że na gruncie postępowania spadkowego interes prawny należy rozumieć szeroko. W szczególności interes prawny ma osoba, która wykaże, że jest zainteresowana ustaleniem kręgu spadkobierców po osobie, przeciwko której zamierzała wystąpić z odpowiednim roszczeniem, np. wytaczając powództwo. Okoliczności, na które wnioskodawcy powołali się we wniosku, świadczą o tym, że mają oni interes prawny w stwierdzeniu nabycia spadku po S. D.. Nabyli bowiem od S. D. nieruchomość, co do której następnie stwierdzono jej nabycie przez zasiedzenie przez osobę trzecią. Wnioskodawcy w związku z powyższym zamierzają wystąpić z roszczeniami przeciwko następcom prawnym zbywcy nieruchomości.

Podkreślić należy, że badając interes prawny Sądy w niniejszej sprawie nie rozstrzygają tego, czy istotnie wnioskodawcy mieli jakiegokolwiek skuteczne roszczenie wobec zbywcy nieruchomości w związku z wadą prawną nieruchomości objętej umową sprzedaży. Istnienie interesu prawnego nie przesądza tego, jak zdaje się to rozumieć skarżący, że roszczenie wnioskodawców przeciwko spadkobiercom S. D. jest uzasadnione. Stwierdzenie nabycia spadku daje wnioskodawcom jedynie pewność co do kręgu spadkobierców S. D.. Jeżeli wystąpią przeciwko nim z odpowiednim roszczeniem, w odrębnym procesie (w razie sporu) sąd rozstrzygnie, czy wnioskodawcom przysługuje wobec spadkobierców S. D. dochodzone wówczas roszczenie, w szczególności roszczenie pieniężne. Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, jakie zapadło w niniejszej sprawie, w żaden sposób nie przesądza tej odpowiedzialności spadkodawcy a obecnie jego następców prawnych wobec wnioskodawców. Tym samym, to w ewentualnym przyszłym procesie okoliczności, na jakie powołuje się skarżący w apelacji, mogą być badane przy ocenie zasadności żądania wnioskodawców, natomiast obecnie wnioskodawcy niewątpliwie mają interes prawny w ustaleniu, kto jest spadkobiercą S. D..

Sąd Rejonowy poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne i dokonał prawidłowej oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego w zakresie dziedziczenia ustawowego po S. D.. Sąd Okręgowy przyjmuje te ustalenia i tę ocenę prawną za własne. Dodać należy, że skarżący w apelacji nie kwestionuje w żaden sposób prawidłowości samego stwierdzenia nabycia spadku po S. D..

Skarżący nie sformułował konkretnych zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, a Sąd Odwoławczy z urzędu uwzględnił tylko naruszenie prawa materialnego oraz nieważność postępowania. Z uwagi na wynik postępowania odwoławczego nie było podstaw do zmiany tego rozstrzygnięcia.

Wobec oddalenia apelacji, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. należało zasądzić od skarżącego na rzecz wnioskodawców w częściach równych zwrot kosztów postępowania odwoławczego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika wnioskodawców – radcy prawnego w stawce minimalnej (§ 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. z 2018 roku, poz. 265).

Na podstawie art. 350 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy nakazał sprostować oczywiste omyłki w zaskarżonym postanowieniu w pisowni nazwisk wnioskodawców.

Z tych względów na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia.